

Potential

**Samen professionaliseren:
een springplank voor inclusieve
competentiegroei**

Slotconferentie 28/11/2019 – marijke.wilssens@arteveldehs.be

Doelen

PROFESSIONELE ONTWIKKELING IN HET CREËREN VAN INCLUSIEVE LEEROMGEVINGEN

DIVERSITEIT WAARDEREN & BENUTTEN IN DE KLAS

VERBINDEND SAMENWERKEN MET DIVERSE PARTNERS IN & RONDOM DE SCHOOL

PROFESSIONELE ONTWIKKELING

Inhoud workshop

Van leervraag naar antwoorden: we belichten veelgestelde vragen over...

1. Samen groeien naar inclusie (20')
2. Traject en bijeenkomsten (20')
3. Begeleiding, ondersteuning en coaching (20')

★ Traject

Samen professionaliseren: een springplank voor inclusie

Om de competentiegroei op vlak van inclusieve leeromgevingen te versterken, neemt het professionaliseringstraject achtereenvolgens drie aspecten in de focus. Focus A: Doel en realiteit: scherp...

Lees meer >

Samen professionaliseren: een springplank voor inclusie

Laatste update: 08/11/2019

★ Thema: Hoe kijk je naar diversiteit? , Wat doe je in de klas?, Hoe kan je samenwerken?, Hoe werk je aan professionele groei? , Competenties, Doelgericht werken en Coaching

🕒
Duurtijd:
960-
1440min

✉ Media: Werkvorm en reflectie-instrument, Kennis & informatie en Multimedia

Om de competentiegroei op vlak van inclusieve leeromgevingen te versterken, neemt het professionaliseringstraject achtereenvolgens drie aspecten in de focus.

↓ FOCUS A: MICROSCOOP OP INCLUSIE: DOEL EN REALITEIT

↓ FOCUS B: GPS VOOR INCLUSIE: HULPBRONNEN EN ACTIES

↓ FOCUS C: VERREKIJKER NAAR INCLUSIE: VERBREIDING EN VERANKERING

1. Samen groeien naar inclusie

Samen groeien naar inclusie

Welke competenties heb ik nodig voor een inclusieve klaspraktijk?

Hoe ontwikkel ik kennis om inclusiever te leren werken?

Hoe kan ik me effectief professionaliseren voor een inclusieve klaspraktijk?

Hoe ontwikkel ik een inclusieve kijk?

Hoe kan actieonderzoek ons stimuleren tot gezamenlijke reflectie en actie?

1. Inclusieve competentiegroei...?

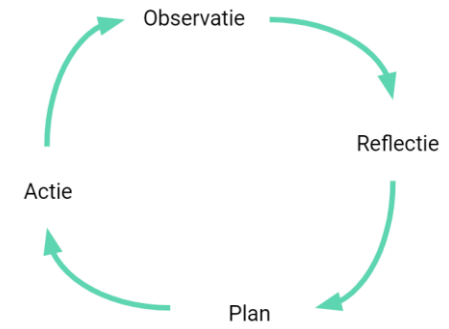
1. Leervragen: realiteit?

- **Dries** is een **enthousiaste leerkracht** die de diversiteit in de klas nog meer wil waarderen en benutten. Hij vraagt zich wel af hoe ze dit allemaal georganiseerd krijgt in de klas. Hij wil de **lat hoog** blijven leggen voor elke leerling en daarmee ingaan tegen collega's die klagen dat het niveau blijft dalen. Hij wil ook **alle collega's meekrijgen** en vindt dat de directie het wat te veel zijn beloop laat...
- **Martine** vraagt een **overleg** met het CLB over een **anderstalige, kansarme jongen in de klas die slechts mondjesmaat tot leren komt en voortdurend uitdagend gedrag stelt**. Ze zou graag horen wat er precies met hem aan de hand is, zodat hij eventueel kan **verwezen** worden naar speciale begeleiding of therapie. Ze vraagt zich af wat ze intussen kan doen om de situatie **haalbaar** te houden, zodat hij het klasgebeuren minder stoort.
- **Shari** zit in het laatste jaar van de **lerarenopleiding**. Ze heeft net een boeiende, maar intensieve **stage** achter de rug. Ze heeft het **gevoel** dat ze in haar opleiding lang nog **niet alles geleerd** heeft om aan de noden van alle kinderen tegemoet te komen. Ze weet bijvoorbeeld nog niet goed hoe ze best **met ouders omgaat**, bijvoorbeeld bij kansarme en meertalige leerlingen, of ouders die allerlei redelijke aanpassingen vragen voor hun kind.

1. Actieonderzoek: van leervraag naar doel - actie...

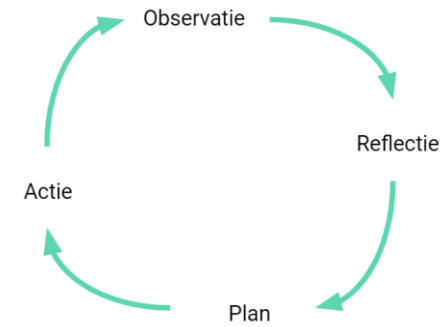
Krachtig lesgeven in diversiteit en verbindend samenwerken met diverse partners, bijvoorbeeld ...

- Ik wil beter leren omgaan met een anderstalige, kansarme jongen die slechts mondjesmaat tot leren komt en voortdurend uitdagend gedrag stelt
- Ik wil mijn lessen toegankelijker maken voor al mijn leerlingen en hen allemaal gemotiveerd houden
- Ik wil alle ouders bereiken en zoek wie me daarbij kan helpen

1. Samen effectief professionaliseren?

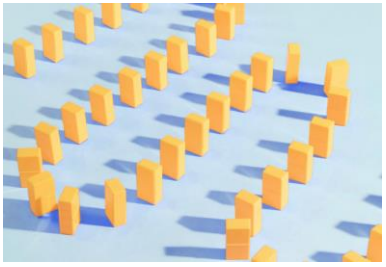

- Onder begeleiding van één of twee coaches zoek je samen met collega's naar antwoorden op eigen leervragen uit de klas- en schoolpraktijk
- Je concretiseert eigen doelen en onderneemt gerichte acties om die te bereiken.
- Je scherpt je inclusieve kijk aan, onder meer door samen stil te staan bij beeldmateriaal uit de klaspraktijk
- Je leert ondersteuning vragen en geven aan leerlingen, ouders en andere partners
- Je verbreedt je kennis en ervaringen en verankert ze duurzaam in de team- en schoolwerking

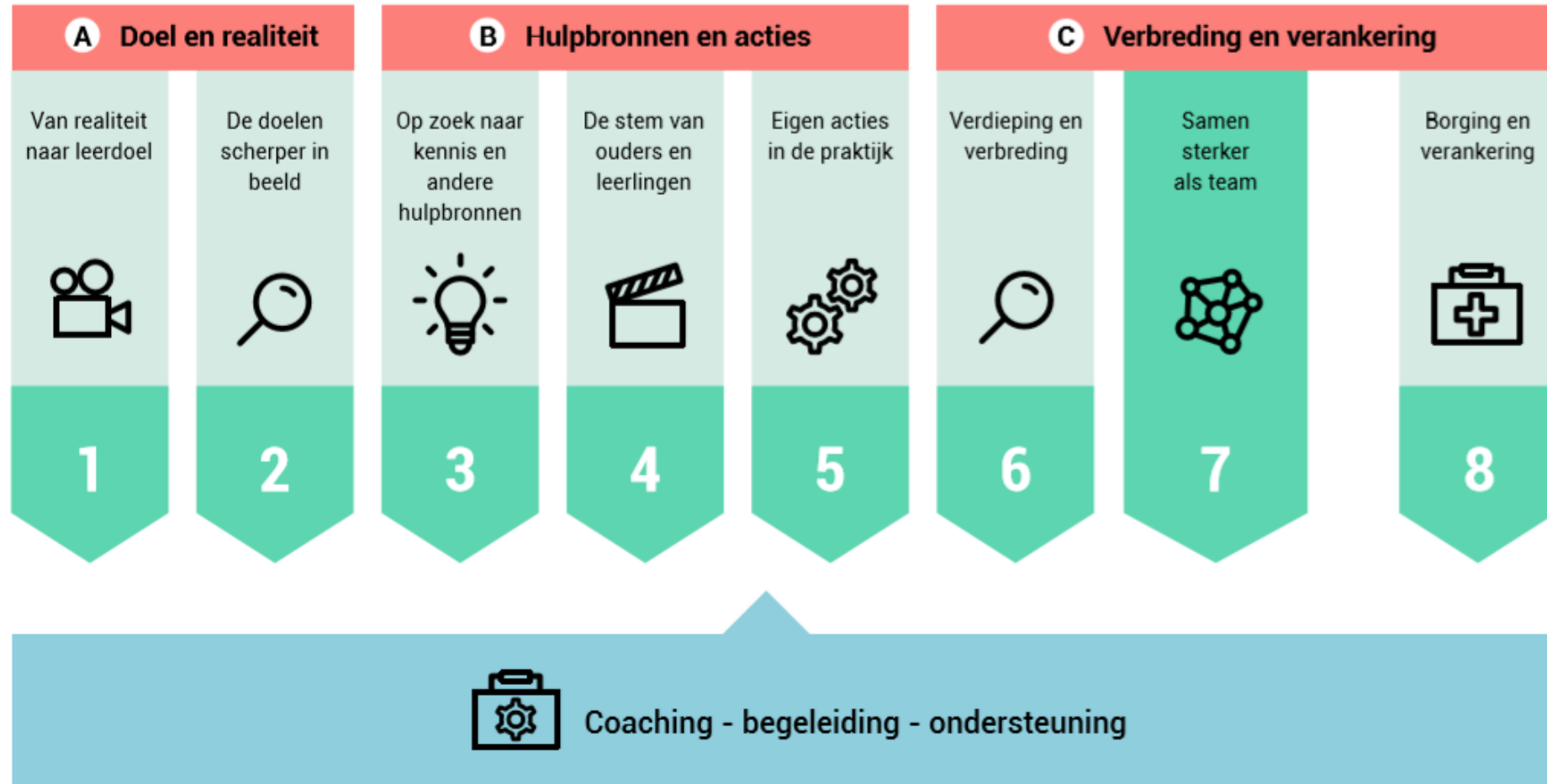

2. Traject en bijeenkomsten

- Welk traject doorloop je om je competentiegroei als leerkracht in handen te nemen vanuit eigen vragen?
- Hoe stimuleer je de samenwerking met leerlingen, ouders, collega's en andere partners?
- Hoeveel tijd vraagt dit en hoe vindt je die?

2. Traject en bijeenkomsten

Traject en bijeenkomsten

Hoe weten we of het Potential-traject iets voor ons team is?

Werken we met het hele team en/of met een kernteam?

Hoe stellen we een kernteam samen?

Hoeveel tijd vraagt een inclusiegericht professionaliseringstraject?

Hoe roosteren we collega's vrij om samen te leren?

Hoe geven we de bijeenkomsten concreet inhoud en vorm?

Waarop focussen we ons om ons traject te structureren?

Hoe krijgen we voor ogen wat we juist willen bereiken? (focus A)

Hoe bepalen we wat we kunnen doen en wie of wat ons daarbij kan helpen? (focus B)

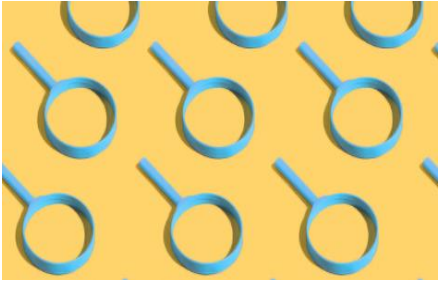

Hoe verbreden en verankeren we wat we geleerd hebben in onze schoolwerking? (focus C)

Hoe werken we met de richtvragen en de groeibundel?

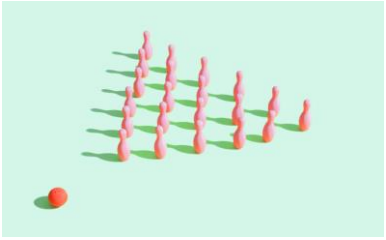
2. Traject en bijeenkomsten:

wat biedt het Potential-traject je?

- Professionalisering en ontwikkeling van je **competenties voor inclusie**
- Een wetenschappelijk onderbouwde werkwijze
- Duurzame versterking van de samenwerkende en lerende kracht in je team
- Vernieuwende hulpbronnen: materialen, coaching en feedback om ieders leerpotentieel te versterken

2. Traject en bijeenkomsten:

wie heb je nodig?

- Ideaal gezien 4 à 10 leerkrachten die een aantal keer bijeenkomen
- Eén of twee collega's of een externe begeleider die het traject willen (leren) ondersteunen, begeleiden en coachen
- Een schoolteam dat openstaat voor uitwisseling van kennis en ervaringen
- Steun van de directie

2. Traject en bijeenkomsten:

hoeveel tijd vraagt het?

Effectief professionaliseren vraagt ideaal gezien

- een twintigtal contacturen= bv. acht bijeenkomsten van twee à drie uur
- gespreid over één of meer schooljaren
- in een kernteam of schoolteam (minstens één keer uitwisselen in breder schoolteam, bv. pedagogische studiedag, personeelsvergadering,...)

3. Begeleiding, ondersteuning en coaching

- Welke begeleiding en ondersteuning is er nodig?
- Kan iedereen dit traject zomaar coachen of vraagt dit oefening, training, een specifieke kijk...?
- 1,2,3 start: GRRROW...

Coaching en begeleiding

Welke rol heeft de coach?

Welke vaardigheden zet ik als coach in?

Wie neemt de coachende rol op?

Hoe groeperen we ons tijdens de bijeenkomsten?

Hoe breng ik doelgerichtheid en structuur in gesprekken en bijeenkomsten (via GRROW)?

In welke mate reik ik als coach oplossingen of adviezen aan?

In hoeverre sta ik als coach zelf achter inclusie of stuur ik collega's aan om inclusief te werken?

Hoe ga ik om met controversie of polarisatie in het team?

3. Begeleiding, ondersteuning en coaching : welke rol heeft de coach?

- Een leerproces gericht op een inclusieve leeromgeving uitlokken
- Collega's begeleiden in hun traject van professionele ontwikkeling
- Collega's waardierend benaderen en doelgericht feedback geven
- Hulpbronnen en materialen benutten om collega's uit te dagen en te inspireren
- Ontspannen groeien in de rol dankzij ondersteuning, training en/of intervisie

3. Begeleiding, ondersteuning en coaching : wie neemt de coachende rol op, met welke vaardigheden?

- Balans inhoudelijke kennis - coachende vaardigheden
- Groeigerichte kijk: iedereen kan leren coachen
- Voorwaarde: tijd voor feedback, training, intervisie

3. Begeleiding, ondersteuning en coaching : training voor interne en externe coaches?

Organisatie	Mogelijke inhoud
Training	Een inclusieve kijk ontwikkelen en materialen, werkvormen, instrumenten verkennen voor het professionaliseringstraject van Potential
	Coachende vaardigheden aanscherpen: de eigen realiteit op vlak van diversiteit, samenwerking en inclusie exploreren, doelen in een inclusieve klaspraktijk scherp leren stellen, collega's waarderen en bekrachtigen, betrokken confronteren, uitdagen, inspireren in functie van een inclusieve klaspraktijk.
Intervisie	Je inclusieve kijk en coachingsvaardigheden verdiepen: ruimte geven aan en toelaten van moeilijke gevoelens, ontspannen,...
	Onderling bekommernissen en ervaringen uitwisselen: elkaar ondersteunen door waarderen, inspireren, betrokken confronteren, uitdagen,...

3. Begeleiding, ondersteuning en coaching : training voor interne en externe coaches?

Organisatie	Mogelijke doelen
<u>Trainingsdag 1</u>	Je krijgt inzicht in de opbouw van het Potential- traject. Je leert de realiteit op vlak van inclusieve leeromgevingen, diversiteit en samenwerking in de school verkennen en collega's ondersteunen om daarbinnen leervragen en doelen te stellen voor de eigen klas- en schoolpraktijk. Je staat stil bij het leerklimaat dat nodig is opdat collega's zich veilig voelen, zich kwetsbaar durven opstellen en samen op zoek leren gaan naar krachtbronnen.
<u>Trainingsdag 2</u>	Je verkent coaching als een manier om collega's te ondersteunen in hun leerproces. Je krijgt inzicht in de vaardigheden die je daarbij kunt inzetten en hoe je gesprekken meer structuur kunt geven in functie van de doelen van Potential.
<u>Trainingsdag 3</u>	Je krijgt inzicht en oefent in de coachingsvaardigheden verkennen, waarderen en betrokken confronteren. Je leert ze inzetten met een scherpe focus op de leerdoelen gericht op het creëren van inclusieve leeromgevingen.

3. Begeleiding, ondersteuning en coaching : training voor interne en externe coaches?

Organisatie	Mogelijke doelen
<u>Trainingsdag 4</u>	<p>Je deelt je ervaringen met het inzetten van je coachingsvaardigheden.</p> <p>Je staat stil bij hoe je een leerklimaat kunt creëren in een groep gericht op het creëren van inclusieve leeromgevingen en hoe je daarbij ruimte kunt geven aan o.a. moeilijke gevoelens of weerstand. Je verkent verder hoe je daarbij concrete krachtbronnen kunt benutten, zoals het kenniscentrum, netwerkinstrument, de 'Missing voices' van leerlingen en ouders...</p>
<u>Trainingsdag 5</u>	<p>Je leert samen met collega's concretiseren wat je vanuit de doelen, krachtbronnen en acties geleerd hebt en hoe je dat kunt delen met het bredere schoolteam zodat je er samen sterker van kan worden.</p> <p>Je leert samen met collega's terugblikken op de meerwaarde van het professionaliseringstraject voor ieders eigen competentiegroei en voor de school en voorblikken in de richting van een verder plan van aanpak.</p>
<u>Intervisie</u>	<p>Je verkent wat er lukte en wat er moeilijk bleek.</p> <p>Je geeft elkaar feedback, reflecteert samen over wat je anders wil en wat mogelijke krachtbronnen of opties zijn voor het verder coachen naar inclusieve leeromgevingen.</p>

3. Begeleiding, ondersteuning en coaching: doelgericht aan de slag met GRRROW

- **Goal (Doel):** Waar wil jij naartoe?
- **Realiteit:** Welke sterkte en uitdaging zie jij als coach?
- **Rersources (Hulpbronnen):** Hoe helpen de veelgestelde vragen en andere Potential-materialen je verder?
- **Opties:** Welke mogelijkheden zie je voor jouw praktijk?
- **Will (Acties):** Wat ga je concreet doen?

* Bron: Clement, J. (2015), werkvormen 'Design studio', 'groeibundel', begeleide intervisie

Spring samen hoog, ver, verder...

Inspiratiemoment 11/03/2020 -> meld aan via www.potentialtoteach.be

Veel geluk namens alle Potential-partners

Financiering:
VLAIO

**AGENTSCHAP
INNOVEREN &
ONDERNEMEN**

Vlaanderen
is ondernemen